

הבטחים מדרשיים בספר דברי הימים – דף מקורות

1. אמר רבי יוחנן מארת ה' בבית רשות ונוה צדיקים יברך (משל ג, לג). מארת ה' בבית רשות – זה פקח בן רملיהו, שהוא אוכל ארבעים סאה גזלוות בקינה סודורה. ונוה צדיקים יברך – זה חזקה מלך יהודה שהיא אוכל ליטרא ירך בסודורה. (ב', סנהדרין צד ע"ב)

הנאה – שושלת בית דוד:**1. הוכחה כי לשאול אין יורש ראוי****2. שם"א לא**

(ו) ניממת שאל ושלשת בניו ונשא כליו גם כל אנשיו ביזם
הזהא ייחזק:

(ח) ניהי ממחורת ויבאו פלשתים לפשט את חקלים וימצאו

פלשתים לפשט את חקלים וימצאו את שאלה את שלשת בניו
נפלים בהר הגלבוע:

2. מעלה מלכי בית דוד על פניו בית שאול**3. מל"ב ח:**

(ט"ז) מן היום אשר הוציאתי את עמי ישראל ממצרים לא
בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל לבנות בית להוות שם
שם ולא בחרתי באיש להוות נגיד על עמי ישראל:

ואבתה בדור ליהות על עמי ישראל:

דה"ב יג:

(א) ויצו ייְהוָה עִם שְׁרֵי הַאֲלֹפִים וְהַמְּאוֹת לְכָל גְּגִיד: (ב)
וַיֹּאמֶר ייְהוָה לְכָל קְנָעֵן יִשְׂרָאֵל אָם עַלְיכֶם טוֹב וּמִן הַ
אָלָהֶיךָ נִפְרָעָה נִשְׁלָחָה עַל אַוְתָן הַגְּשָׁאִים בְּכָל אָרְצֹת
יִשְׂרָאֵל וְעַמּוֹם הַכְּנִינִים וְהַלּוּס בָּעֵרִי מְגֻרְשִׁים וַיַּקְבִּיצוּ
אֱלֹינוּ: (ג) וַיַּנְסַבֵּה אֶת אַדְּרָן אָלָהָנוּ אַלְעָנוּ בַּיּוֹם
בַּיּוֹם שָׁאָל: (ד) וַיַּאֲמַר ייְהוָה כָּל הַקְּהָל לְעֹשֹׂת בָּן בְּיַיְשָׁר תְּקַרְבָּר
בְּעֵינֵי כָּל הָעָם:

דה"ב טו:

(כ) וַיַּזְרַעַד מִכְרָבָל בְּמַעְיל בּוֹאָן וּבְלִילוֹם הַנְּשָׁאִים אֶת
הָאָרוֹן וְהַמְּשֹׁרְדים וּבְנִינִיה הַשְּׁר הַמְּשָׁא הַמְּשֹׁרְדים
וְעַל ייְהוָה אָפֹוד בָּר: (כח) וְכָל יִשְׂרָאֵל מְעָלִים אֶת אַרְוֹן בְּרִית
ה' בְּתְרוּעָה וּבְקָול שֹׁופֵר וּבְחִצּוֹת וּבְמִצְלָתִים מִשְׁמָעִים
בְּגַבְלָם וּבְנִוּזָת:

(כט) וְיִהְיֶה אַרְוֹן בֵּית הָאָדָם עַד עַד ייְהוָה וְיִמְלֶל בַּת שָׁאול נִשְׁקָפָה בְּעַד
תְּהִלָּן וְתַרְא אֶת הַמֶּלֶךְ ייְהוָה מְרַקֵּד וּמִשְׁחָק וְתַבּוּ לוּ בְּלִבְתָּה:
(דר"א טו)

4. שם"ב:

(ד) וְזֹרֶד מִכְרָבָל בְּכָל עַז לְפִנֵּי ה'

וְזֹרֶד חִנּוּר אָפֹוד בָּר: וְזֹרֶד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מְעָלִים אֶת אַרְוֹן ה'
בְּתְרוּעָה וּבְקָול שֹׁופֵר:

(טו) וְיִהְיֶה אַרְוֹן ה' בָּא עִיר קָדוֹם וְיִמְלֶל בַּת שָׁאול נִשְׁקָפָה בְּעַד
תְּהִלָּן וְתַרְא אֶת הַמֶּלֶךְ ייְהוָה מְפַאֵּן וּמִכְרָבָל לְפִנֵּי ה' וְתַבּוּ לוּ
בְּלִבְתָּה:

(כ) וְשָׁב דָּר לְבָרֶךָ אֶת בֵּיתוּ וְתַצְא מִיכָּל בַּת שָׁאול לְקַרְאָת
חוֹד וְתַאֲמֵר מֵהַ גַּכְבָּר הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר גַּגְלָה הַיּוֹם
לְעַזְיֵן אַמְּהוֹת עַבְרִי בְּהַגְּלָוֹת אַחֲרֵי דָּרְקָם: (כא) וְיִאמֶר
חוֹד אֶל מִיכָּל לְפִנֵּי ה' אֲשֶׁר בְּנָר בְּיַמָּיו וּמִיכָּל בַּת יִצְחָק
אָתְּ נִגְיָד עַל עַמּוֹד עַל יִשְׂרָאֵל וְשַׁתְקַט לְפִנֵּי ה': (כב) וְיִקְלָתִי
עוֹד מִזְאַת וְהִיְתִי שָׁפֵל בְּעֵינֵי וּמִן הַאַמְּהוֹת אֲשֶׁר אָמְרָת עַפְמָם
אֲכִיבָּה: וְלִמְיכָל בַּת שָׁאול לְאַחֲרָה לְהַלֵּד עַד יוֹם מָותָה:
(שם"ב)

חשיבות היישבה בירושליםים:

5. נחמה א: (א) דברי נחמה בֶן חכלה וילי בוחש בסלוי שעת עשרים ואני חיתני בשושן הבירה; (ב) ובא חנני אחד מאה והוא ואנשימים מיהויקה ואשלאם על היהודים הפליטה אשר נשארו מן השבי ועל ירושלים; (ג) ויאמרו לי גשארים אשר נשארו מן השבי שם במדינה ברעה גילה ובחיפה וחומר ירושלים מפרקצת ושעריה נצטו באש:

6. נחמה ב: (יא) ואבוא אל ירושלים ואהיה שם ימים שלשה; (יב) ואקום לילה אני ואנשימים מעט עמי ולא הגרתי לארים מה אלה נתן אל לבו לעשות לירושלם ובכמה אין עמי כי אם הבאה אשר אני רכוב בה; (יג) ואזאתה בשער הגיא לילה ואל פני עין התנין ואל שער האשפט ואתי שבר בחומת ירושלים אשר הם פרוצט ושעריה אכלו באש; (יד) ואעבך אל שער העין ואל שער המלך ואין מקום לבבמה לעבר תחת; (טו) ואהיה עליה בנחל לילה ואהיה שבר בחומה ואשב ואבוא בשער הגיא ואשוכב; (טו) והשננים לא ירע אנה הקכתו ומה אני עשה וליהודים ולכשנים ולפוגים ולפוגים וליטר עשה המלאה עד בן לא הגרתי; (יז) ויאמר אלהם אתם ברעה אשר אנחנו בה אשר ירושלים ורבה ושעריה נצטו באש לו ובנה את חומת ירושלים ולא נהייה עוד חרפה:

7. נחמה ד: (טו) גם בעת ההיא אמרתי לאם איש ונערו ילינו בתוך ירושלים והיו לנו הלילה משמר והוים מלאכה:

8. נחמה ז: (ז) ויאמר להם לא יפתחו שער ירושלים עד חם השמש ועד הם עמדים יגפו תקלות ואחו והעמיד משמרות ישבי ירושלים איש במשמרו ואיש נגד ביתנו:

א. כיבוש ירושלים

9. שמואל ב: ה:

(ו) וילך המלך וأنשיו ירושלים אל היבסי יושב הארץ
ויאמר לדוד לא אמר לך תבוא הנה
כפי אם הסירך והערים והפסחים לא אמר לך יבוא דוד הנה;
(ז) וילך דוד את מצחת ציון היא עיר דוד; (ח) ויאמר דוד בזום
ההיא כל מכח יביס וגע בכנען ואת הפסחים ואת הערים
שנאי נפש דוד על בן יאמרו עור ופסח לא יבוא אל
הבית:

(ט) וישב דוד במצחה ויקרא לה עיר דוד ויבן דוד
סבב מן המלוא נביתה;

(י) וילך דוד הולך וגדול וה' אלקי צבאות עמו:

דבריהם היה בראש וראש� ועל בראשונה יואב בן צדקה
ויהי לראש:
(ז) וישב דוד במצח על בקראו לו עיר דוד; (ח) ויבן העיר
מסביבמן ומולא ועד הסביב
ויאב יתaea את שאר העי:

(ט) וילך דוד הולך וגדול וה' אלקי צבאות עמו:
(ו) ואלה ראשינו המבורים אשר לדוד המתחקים עמו
במלכותו עם כל ישראל למיליכו בדבר ה' על ישראל:
(דה"א יא)

10. אמרת דוד עשה שלא כתורה התורה אמרה משתככשו ארץ ישראל תהו רשאים לכבש חוצה לארץ והוא לא עשה כן אלא חזר וכובש ארם נהרים וארכז צובה ואת היבוסי סמוך לירושלים לא המקום את היבוסי סמוך לפלטרון שלק לא הורשת הירק אתה חזר ומכבש ארם נהרים וארכז צובה. (ספר דברים נא)

ב. הבחירה האלקית בירושלים

11. שמואל ב: כ:

(טז) וישלח ידו המלך ירושלים לשחתה
וינחם ה' אל הרעה ויאמר למלך המשיח בעם רב
עתה תחרף ירדך ומלךך ה' קיה עם גורן הארונה היבסי:

דבריהם א בא:
(טו) ווישלח האלים מלך לירושלים להשחתה וכחהחת
ראה ה' ונתנם על הרעה ויאמר למלך המשיח רב
עתה תחרף ירדך ומלךך ה' עמד עם גורן ארונו היבסי;
(טז) וישא דוד את עינוי וירא את מלך ה' עמד בין הארץ
ובין השמיים וחרבו שלופה בירוח נטווה על ירושלים ויפל דוד
וותקנים מקרים בשקיים על פיהם:
כב (א) ויאמר דוד זה הוא בית ה' האלים וזה מטבח לעלה
ליישראל: (דה"א כא - כב, א)

12. בראשית כה:

(יב) וַיְחִלָּם וְהִגֵּה סֶלָמִים מִצְבֵּחַ אֲרֹצָה וּרְאֹשׁוֹ מִגַּע הַשְׁמִימָה וְהַגָּה מְלָאכִי אֱלֹהִים עָלָים וִירְדִּים בָּן... (ט) וַיַּרְא וַיֹּאמֶר מָה נָרָא
הַמְּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים וְהַשְׁעָר הַשְׁמִימָה:

13. במדבר כב:

(כג) וַיַּתְּרַא הָאָתוֹן אֶת מְלָאכָה הַיְّאָב בְּהַר וַיַּרְבּוּ שְׁלֹפֶה בְּיַדוֹ וַיַּתְּטַהַת הָאָתוֹן מִן הַדָּרֶךְ וַיַּלְבַּשׁ בְּשָׂדָה וַיֵּבֶן בְּלָעֵם אֶת הָאָתוֹן
לְהַתְּמָתָה הַדָּרֶךְ:

14. יהושע ה:

(ג) וַיְהִי בָּהָיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֵּרִיחֹוֹ וַיֵּשֶׁא עַקְוֹן וַיַּרְא וְהַנָּה אִישׁ עָמָד לְגַنְגָּה וַיַּרְבּוּ שְׁלֹפֶה בְּיַדוֹ וְלֹךְ יְהוֹשֻׁעַ אֲלֵיו וַיֹּאמֶר לוֹ הַלְלוּ אֶתְּ
אָם לְצִרְעִינָה: (יד) וַיֹּאמֶר לֹא פִי אָנָי שֶׁר צְבָא הַיְּתָה עַתָּה בְּאָתָי וַיְהִי שְׁלֹשׁ אֶלְף פָּנִים אֲרֹצָה וַיַּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אָדָני מִרְבֵּר אֶל
עַבְדָּיו: (טו) וַיֹּאמֶר שֶׁר צְבָא הַיְּתָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ שֶׁל גָּלָל מַעַל רַגְלָךְ בַּיְמָקוֹם אֲשֶׁר עָמָד עַל קָרְשָׁה וַיַּעֲשֶׂה יְהוֹשֻׁעַ בָּנָ:

ג. הוכחת זכותו של עם ישראל על ירושלים

בראשית כג

דברי הימים א: כא:

15. שמאלי ב כד: (כא) וַיֹּאמֶר אָרוֹנָה מִדְיָע בָּא אָדָני
הַמֶּלֶךְ אֶל עַבְדָּיו

(ח) וַיֹּרֶבֶר אַתָּם לְאמֹר אִם יְשַׁ אָתָּה
נְפַשְׁכָּם לְקַבֵּד אֶת מַתִּי מִלְּפָנֵי שְׁמַעַנִי
וּפְגַעַו לִי בַּעֲפָרּוֹן בְּנֵצֶר:
(ט) וַיְתַנוּ לִי אֶת מִעֲרַת הַמִּכְפָּלה אֲשֶׁר
לִי אֲשֶׁר בַּקָּהָה שְׂדוֹ בְּכֶסֶף מְלָא קָנָה לִי
בְּתַחְכּוּם לְאַחֲת קָבָר:
(י) וַיַּעֲפָרּוֹן יְשַׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חַת וַיַּעֲנַן עַפְרָוֹן
תְּחִתִּי אֶת אַבְרָהָם בָּאָגִי בְּנֵי חַת לְכָל
בְּאֵי שָׁר עִירוֹ לְאָמָר:

(א) לֹא אָדָני שְׁמַעַנִי הַשְׁדָה
נְתַחֲתֵי לְהַ וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בָּוּ לְהַנְּתַחְתֵּה
לְעַיִן בְּנֵי עַמִּי נְתַחֲתֵה לְהַ קָּבֵר מִתְּהָ
(ב) וַיַּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לְפָנֵי עַם הָארֵץ:

(ג) וַיֹּרֶבֶר אֶל עַפְרָוֹן בָּאָגִי עַם הָארֵץ
לְאָמֹר אָךְ אִם אַתָּה לֹא שְׁמַעַנִי נְתַחֲתֵי
בְּקַל הַשְׁדָה קָח מְשֻׁשׁ וְאַקְבָּרָה אֶת מַתִּי
שְׁמָה: ...

(טו) וַיַּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל עַפְרָוֹן וַיַּשְׁקַל
אַבְרָהָם לְעַפְרָוֹן אֶת הַכְּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר
בָּאָגִי בְּנֵי חַת אֶרְבָּע מִאוֹת שֶׁקְלָבְסֶף
עַבְרָל לְסָחר:

(טו) וַיַּקְרֵם שָׂדָה עַפְרָוֹן אֲשֶׁר בַּמִּכְפָּלה
אֲשֶׁר לְפָנֵי מִמְּרָא הַשְׁדָה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר
בּוֹ וּבְלַעַז אֲשֶׁר בְּשָׂדָה אֲשֶׁר בְּכָל
גָּבוֹל סְבִיבָה: (ו) לְאַבְרָהָם לְמִקְהָה לְעַנִּי
בְּנֵי חַת בְּכָל בָּאֵי שָׁר עִירוֹ:

(כב) וַיֹּאמֶר דָּוִיד אֶל אָרוֹן תָּנָה לִי מָקוֹם הַתְּחִנָּה
וְאַבְנָה בְּתוֹךְ לְהַיְּה בְּכֶסֶף מְלָא תָּנָה לִי
וְתַעֲצֵר הַמִּגְפָּה מִלְּעָל הַעַם:

(כג) וַיֹּאמֶר אָרוֹן אֶל דָּוִיד

וַיֹּאמֶר דָּוִיד לְקַנְתָּה מִעֵמֶךָ אֶת הַגְּדוּלָה
לְבִנְוֹת מִזְבֵּחַ לְהַיְּה
וְתַעֲצֵר הַמִּגְפָּה מִלְּעָל הַעַם:
(כד) וַיֹּאמֶר אָרוֹנָה אֶל דָּוִיד

(כד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ דָּוִיד לְאָרוֹן לֹא כִּי
קָנָה אָקְנָה בְּכֶסֶף מְלָא כִּי לֹא אָשָׁא
אֲשֶׁר לְהַלְלֵה חָלֻלָה עֹלָה תְּנָה:

(כה) וַיַּתְּנַן דָּוִיד לְאָרוֹן בַּמִּקְומָם
שְׁקָלִי זָהָב מִשְׁקָל שְׁשׁ מִאות:

(כו) וַיַּבְנֵן שָׁם דָּוִיד מִזְבֵּחַ לְהַיְּה וַיַּעֲלֵת
עַלְוֹת וְשְׁלָמִים

יְקַח וַיַּעֲלֵל אָדָני הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב בְּעִינֵי
רָאָה הַבָּקָר לְעַלְהָ וְהַמְּרָאִים וְכָל
הַבָּקָר לְעַצְּמָיו:
(כג) הַכֵּל נָתַן אָרוֹנָה הַמֶּלֶךְ לְמִלְּבָד
וַיֹּאמֶר אָרוֹנָה אֶל הַמֶּלֶךְ הַיְּלִיכָה:
ירצָה:

(כד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל אָרוֹנָה לֹא כִּי
קָנוּ אָקְנָה מִאָוְתָךְ בַּמְּחֵיר וְלֹא אָעַלְהָ
לְהַיְּה אָלְהִי עַלְוֹת חָנָם

וַיְקַנְּעַת דָּוִיד אֶת הַגְּדוּלָה וְאֶת הַבָּקָר בְּכֶסֶף
שְׁקָלִים חָמְשִׁים:

(כה) וַיְבִנֵּן שָׁם דָּוִיד מִזְבֵּחַ לְהַיְּה וַיַּעֲלֵת
עַלְוֹת וְשְׁלָמִים

חשיבות פולחן המקדש

16. עורא פרק ג'

וּרְבִים מִהַפְנִים וְהַלּוּם וְרָאשֵׁי הָאֱבֹתִים אֲשֶׁר רָאוּ אֶת הַבַּיִת הַרְאֵשׁ בִּיסְדוֹ זֶה הַבַּיִת בְּעֵינֵיכֶם בְּכָל גָּדוֹל וּרְבִים בְּתֻרוּשָׁה בְּשִׁמְמָה לְתַרְים קְוָל: (יא) וְאַין הָעַם מִכְרִים קְוָל תַּרְוּשָׁת הַשִּׁמְמָה לְקֹל בְּכֵי הַעַם בְּיַעֲמֵד מְרִיעָה גְּדוֹלָה וְהַקּוֹל נִשְׁמָע עַד לְמִרְוחָק:

1. עידוד בניין המקדש והעלאת תרומה:

ד"ה"א כב:

(ז) וַיֹּאמֶר חִידָּר לְכָל שְׂרֵי יִשְׂרָאֵל לְעֹזֶר לְשִׁלְמָה בָּנוֹ: (ח) הַלְאָה אַלְהִיכֶם עָמְכֶם וַיְהִי לְכֶם מִסְבֵּב יִגְנְּבֶן בְּנֵיכֶם תִּשְׁבַּי הָאָרֶץ וְנִבְנֶה הַארְצָה לְפִנֵּיכֶם וְנִפְשְׁטֶם לְרוֹחֵשׁ לְהָאַלְהִיכֶם וְקָמָנוּ וְבָנוּ אֶת מִקְדָּשׁ הַהְאֲלִילִים לְהַבְּיאָ אֶת אַחֲרֵי בְּרִית הַכֹּל קָשֵׁשָׁה הַאֲלִילִים לְבֵית הַבְּנָה לְשָׁם הוּא:

ד"ה"א כו, כ"ז – כ"ח:

(כו) הַוְא שְׁלָמוֹת וְאַחֲיוֹ עַל כָּל אֶצְרוֹת הַקְּדָשִׁים אֲשֶׁר הַקְּדִישׁ דָּוִיד הַמֶּלֶךְ וְרָאשֵׁי הָאֱבֹתִים לְשְׂרֵי הַאֲלִילִים וְחַמְאוֹת וְשְׂרֵי הַצְּבָא: (כז) מִן הַמְלְתָמּוֹת וּמִן הַשְּׁלָל הַקְּדִישׁ לְחַזְקָה לְבֵית הַיְהוָה: (כח) וְכָל הַקְּדִישׁ שְׁמוֹאֵל הַרְאֵה וְשָׁאֵל בָּן קִישׁ וְאַבְנֵר בָּן נָר וְיַיָּאֵב בָּן צְרוּיהַ כָּל הַמִּקְדָּשׁ עַל יָד שְׁלָמִית וְאַחֲיוֹ:

ד"ה"ב פרק לא

(ב) וַיַּעֲמֵד יְהוָקִים אֶת מְחֻלּוֹת הַכְּנִים וְהַלּוּם עַל מְחֻלּוֹתָם אִישׁ כַּפֵּי עֲבֹדָתוֹ לְפִנֵּים וְלְלָוִים לְשָׁרֶת וְלְהַדּוֹת וְלִנְאָלָל בְּשֶׁעָרֵי מְחֻנּוֹת הַיְהוָה ... (ד) וַיֹּאמֶר לְעַם לְיַוְשֵׁבְיִרְשָׁלָם לְתַת מִנְתַּח הַכְּנִים וְהַלּוּם לְמַעַן יִתְזַקֵּק בְּתוֹרַת הַיְהוָה וְכָפְרֵץ הַדָּבָר הַרְבּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רָאשִׁית דְּגַן תִּירֹשׁ יְעַדָּר וּרְבָשׁ וְכָל תְּבוֹאת שְׂדָה וּמַעַשֵּׂר הַפְּלָל לְרַב הַבְּיאָיִן: (ו) וְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָפְרֵץ הַדָּבָר הַרְבּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רָאשִׁית דְּגַן תִּירֹשׁ יְעַדָּר וּמַעַשֵּׂר קְרָדְשִׁים לְהַיְהָ אֱלֹהִים הַבְּיאָו וַיִּתְגַּנֵּן עֲרָמוֹת: ... (ח) וַיָּבֹא יְהוָקִים וְהַשְׂרִים וַיַּרְא אֶת הַעֲרָמוֹת וַיַּבְּרֹכֵם וְאַתְּ עַמּוֹ יַיְהוָקִים עַל הַכְּנִים וְהַלּוּם עַל הַעֲרָמוֹת: (ט) וַיַּרְא שְׂרִים יְהוָקִים עַל הַכְּנִים וְהַלּוּם כִּי הַיְהוָה בְּרָךְ אֶת עַמּוֹ וְהַנְּגַנֵּר אֶת הַקְּמֹן הַזֶּה:

ד"ה"ב כב:

(ה) וַיַּקְבִּץ אֶת הַכְּנִים וְהַלּוּם
וַיֹּאמֶר לְהֶם
צְאוּ לְעָרֵי יְהוָה וְקַבְצֵוּ מִבְּלַי יִשְׂרָאֵל כְּסֶף לְחַזְקָה אֶת בֵּית
אֱלֹהִיכֶם מִזְרָחָה שָׁנָה
וְאַתֶּם תִּמְהֹרְרִוּ לְדָבָר

(ה) וַיֹּאמֶר יְהוָקִים אֶל הַכְּנִים כֵּל בְּסֶף הַקְּדָשִׁים אֲשֶׁר
יִבָּא בֵּית הַיְהוָה בְּסֶף עֹבֶר אֲשֶׁר בְּסֶף נִפְשָׁות עֲרָפוֹ כֵּל בְּסֶף
אֲשֶׁר יִעַל עַל לֵב אִישׁ לְהַבְּיאָ בֵּית הַיְהוָה: (ו) יִקְשׁוּ לְהַמִּנְחָה
הַכְּנִים אִישׁ מִאַת מִפְרוֹ וְוּם יִתְזַקֵּק אֶת בְּדִיקָה בְּבֵית לְכָל
אֲשֶׁר יִמְצָא שְׁם בְּדִיקָה:

2. התנצלות על עיכוב בניין המקדש או בפולחן:

ד"ה"א כא:

(כח) בְּעֵת הַהִיא בְּרֹאֹת דָּוִיד בַּיְמָה הַיְהוָה בְּגַן אַרְנוֹן הַיְבּוֹסִי וַיַּבְּרֹךְ שָׁם: (כט) וּמִשְׁבַּן הַיְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה מִשְׁהָ בְּמִדְבָּר וּמִזְבְּחָה הַעֲלָה
בְּעֵת הַהִיא בְּבִמְהָה בְּגַבְעָוָן: (לו) וְלֹא כְּל דָוִיד לְלִכְתָּב לְפָנָיו לְדֹרֶשׁ אֱלֹהִים בְּיַד בְּעֵת מִפְנֵי תְּרֻבָּה מְלָאָה הַזֶּה:

ד"ה"א ככ:

(ו) וַיֹּאמֶר חִידָּר לְשִׁלְמָה בְּנֵי יִהוָה עַם לְבָבֵי לְבָנָת בֵּית לִשְׁמֵם הַיְהוָה: (ז) וַיֹּאמֶר דָוִיד שְׁפָכָת אֶת דְּם לְרַב שְׁפָכָת וּמִלְחָמָה גְּדוֹלָה עַשְׂתָּה לְאָהָרֶן
תִּבְנֵה בֵּית לִשְׁמֵם יְהוָה בְּבִמְהָה שְׁפָכָת אֶת דְּם לְרַב שְׁפָכָת הַעֲלָה
שְׁמָנוֹ וְשְׁלָמָן וְשְׁקָט אֶתנָן עַל יִשְׂרָאֵל בְּיַמִּים: (ח) הַזָּה בְּנָה בֵּית לִשְׁמֵם וְהַזָּה יִהְיֶה לְלִכְתָּב וְאַנְיֵל לְאָהָרֶן עד עַל:

מִלְבָב א

(ג) וַיַּלְכֵד שְׁלָמָה כָּל הַקְּדָל עַמּוֹ לְבִמְהָה אֲשֶׁר עָשָׂה עַבְדָּה בְּגַבְעָוָן
בְּשֶׁם הַיְהוָה אֲהָל מִזְבְּחָה אֲשֶׁר עָשָׂה מִשְׁהָ עַבְדָּה
(ח) אֲכַל אַרְנוֹן אֱלֹהִים וְעַל הַיְהוָה חִידָּר מִקְרִית יִשְׂרָאֵל בְּהַכְּנָה לְזַרְעָה
בְּשֶׁה לֹא אֲכַל בְּרוֹשָׁלָם: (ט) וּמִזְבְּחָה וְפְחַשְׁתָּא אֲשֶׁר עָשָׂה בְּצַלְאֵל בְּנֵי
אֹורי בָּן חֹדֶשׁ לְפָנֵי מִשְׁבַּן הַיְהוָה וְיִזְרְשָׁא שְׁלָמָה וְקָנָעָל:
(ו) וַיַּעֲלֵל שְׁלָמָה שֶׁסֶל עַמּוֹת הַחַשְׁתָּא לְפָנֵי הַיְהוָה אֲשֶׁר לְאָהָל מִזְבְּחָה
וְיַעֲלֵל עַלְיָה עַלְוָת אֲלָה:

מִלְבָב ג

(ד) וַיַּלְכֵד חִידָּר גַּבְעָנָה לְזַבְּחָה שֶׁ
כִּי הִיא בְּבִמְהָה הַגְּדוֹלָה

אֶלָּف עַלְוָת יִעַלְהָ שְׁלָמָה עַל המזבח הַזֶּה:

3. הכרה אוניברסלית במעמד המקדש

הה"ב ב מל"א ה

(ב) וַיְשַׁלֵּחַ שֶׁלֹּמוֹה אֶל חָרוֹם מֶלֶךְ צָר לְאמֹר
כִּי אָשָׁר עֲשָׂתָּה עַמּוֹ דָּיוֹר אָבִי וַיְשַׁלֵּחַ לוֹ אֲרוֹזִים לְבִנּוֹת לוֹ בֵּית
לְשִׁבְטֵת בּוֹ:

(ג) הַגָּה אֲנִי בָּנָה
בֵּית לְשֵׁם ה' אֱלֹהִי

(טו) וַיְשַׁלֵּחַ שֶׁלֹּמוֹה אֶל חָרוֹם לְאמֹר:
(ו') אָתָּה נָרְעָת אֶת דָּיוֹר אָבִי כִּי לֹא כָל לְבִנּוֹת בֵּית לְשֵׁם ה'
אֱלֹהִי מִפְנֵי הַמְּלֹחָמָה אֲשֶׁר סִבְבָּחוּ עַד תַּת ה' אַתָּם תַּחַת
כְּפֹות רְגָלָיו: (ז') וְעַתָּה הַנִּנְיָם ה' אֱלֹהִי לִמְסֻבֵּב אַנְיָן שְׁנָזָן
(אי) פָּגַע רַע: (ט') וְהַנִּי אָמַר לְבִנּוֹת בֵּית לְשֵׁם ה' אֱלֹהִי
כִּי אָשָׁר דִּבֶּר ה' אֶל דָּיוֹר אָבִי לְאמֹר בְּנֵךְ אֲשֶׁר אָתָּה תַּחַת
עַל בְּסָאָךְ הוּא יַבְנֶה הַבֵּית לְשֵׁמי:

להקדים לו להזכיר לפניו קטרת ספמים ומערכת תמיד
ועלות לבקיר ולבארב לשבותות ולחדרים ולמושער ה' אֱלֹהִינוּ
עלולים זאת על יישראלי: (ד) והביה אשר אני בונה גדול כי
גדול אֱלֹהִינוּ מקבל האלהים: (ה) וממי יעצר בנה לבנות לו בית
בי השמים ושמי השמים לא בצלבלו ומי אני אשר אבנה לו
בית כי אם להקтир לפניו:

(ו) וַיֹּאמֶר חָרוֹם מֶלֶךְ צָר בְּכִתְבָּה וַיְשַׁלֵּחַ אֶל שֶׁלֹּמוֹה באחבות
ה' אֶת עַמּוֹ נָתַנְךָ עַל יְהִימָּם מֶלֶךְ:
(ז) וַיֹּאמֶר חָרוֹם בָּרוּךְ ה' אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת
הַשְׁמִים וְאֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ יְהִידָה הַמְּלָךְ בֶּן חָכָם יְהִיעָשָׁלֵם
ובני אֲשֶׁר יַבְנֶה בֵּית לְה' וּבֵית לְמִלְבָתוֹ:

(כא) נִיחָי בְּשָׁמָעַ חִירָם אֶת דְּבָרֵי שֶׁלֹּמוֹה וַיָּשָׁמַח מִאָדָ

וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ ה' הַזָּם
אֲשֶׁר נָתַן לְךָ בֶן חָכָם עַל הַעַם הָרָב
תָּהָה:

חיזוק רעיון הגמול

1. מחלת אסא

25. דה"ב טו: (ו) וְבַעַת הַהִיא בָּא חָנִינִי חָרָא אֶל אָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיָּשָׁעַת עַל ה'
אֱלֹהִיךְ עַל בָּן נִמְלָט חִיל מֶלֶךְ אָרָם מִירָה:

הה"ב טו: מל"א טו:

(א) וְהַגָּה דְּבָרֵי אָסָא הַרְאָוֹנִים וְהַאֲחָרֹונִים
הַנְּסִים בְּתוּבִים עַל סְפִּיר הַמְּלָכִים לְיְהוּדָה וּיְשָׂרָאֵל:
(ב') וְיַחֲלָא אָסָא בְּשִׁנְתְּ שְׁלֹשִׁים וְתַשְׁעַ לְמִלְכּוֹתָן בָּרגָלִי
עַד לְמַעַלָּה חַלְיוֹ גּוֹם בְּחַלְיוֹ לְאַדְרֵשׁ אֶת ה' כִּי בְּרָפָאים:
(ג') וַיַּשְׁבַּב אָסָא עַם אֲבָתֵּי נִימָת בְּשִׁנְתְּ אַרְבָּעִים וְאַחֲת
לְמִלְכָוֹן:

(כו) וַיִּתְרַכֵּל דְּבָרֵי אָסָא וְכָל גְּבוּרוֹתָו וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהַעֲרִים
אֲשֶׁר בָּנָה חָלָא הַמָּה בְּתוּבִים עַל סְפִּיר דְּבָרֵי הַקְּמִים לְמִלְכִי
יְהוּדָה
רָק לְעַת זָקְנָתָו חָלָה אֶת רְגָלָיו:

(כו) וַיַּשְׁבַּב אָסָא עַם אֲבָתֵּי

2. כשלונו המשחר בעציוון גבר

27. דה"ב יט ב: וַיָּצֹא אֶל פָּנָיו יְהוָה בָּן חָנִינִי הַחֹזֶה וַיֹּאמֶר אֶל הַמֶּלֶךְ יְהוֹשָׁפָט הַלְּשׁוּ לְעוֹד וְלִשְׁנָא ה' תָּאַחַב

דברי הימים ב פרק ב

28. מלכים א פרק כב

(מה) וַיִּשְׁלַמְּ יְהוֹשָׁפָט עַם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל...
(מו) וַיִּתְרַכֵּל קְרָרֶשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאָר בְּמִצְרָיָם אָסָא אָבִיו בָּעֵר מִן
הָאָרֶץ: (מח) וּמֶלֶךְ אַיִן בָּאָדָם נִצְבָּא מֶלֶךְ:

(טט) יְהוֹשָׁפָט עָשָׂה אֲנִי תַּרְשִׁישׁ לְלִכְתָּב אֲוֹפִירָה לְזָהָב וְלָא
לְלִקְרָב אֲנִי תַּרְשִׁישׁ בְּעִזִּין גָּבָר:

(נו) אוֹ אָמַר אֲחִיהוּד בָּן אֲחָב אֶל יְהוֹשָׁפָט יָלְכוּ עַבְדִּי עַם
עַבְדִּיךְ בְּאֲנִי תַּרְשִׁישׁ וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט:

(לה) וְאַחֲרֵי כֵן אָתַחֲרֵר יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה עַם אֲחִיהוּד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וְאַחֲרֵיו עַמּוֹ לְעַשׂוֹת אֲנִי תַּלְכֵת תַּרְשִׁישׁ וַיַּעֲשֵׂו
(לו) וְיַחֲרְבוּ אֲנִי תַּלְכֵת תַּרְשִׁישׁ גָּבָר: (לו) וַיִּתְנַבֵּא אֶל עַשְׂרֵה בָּן דָּנִיּוֹת מִמְּרַשָּׁה
עַל יְהוֹשָׁפָט לְאָמֵר כְּהַתְּחַבְּרֵךְ עַם אֲחִיהוּד פָּרִזְיָה ה' אֶת
מַעֲשֵׂיךְ וַיַּשְׁבַּר אֲנִי תַּלְכֵת אֶל תַּרְשִׁישׁ:

3. מות יאשיהו בקרב כרכמי

29. מל"ב כב:

הה"ב לה

(כ) אחריו כל זאת אשר הכנין יאשיהו את הבית
עליה נכו ממלך מצרים להלחם בכרבמי של
פְּרַת וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ יְאֵשָׁה:
(כא) וַיָּשַׁלַּח אֶלְיוֹן מְלָכִים לְאמֹר מַה לֵי וְלֹךְ מֶלֶךְ יִהְוָה
לְאַלְפֵיךְ תַּחֲלִל לְךָ מְאַלְמָהִים אֲשֶׁר עַמִּי וְאֶל יְשֻׁחָיתְךָ: (כב)
וְלֹא הַסֵּב יְאֵשָׁה פָּנָיו מִמְּנוּ בַּיּוֹתְרָה בְּהַחֲפֵשׁ וְלֹא
שָׁמַע אֶל דְּבָרָיו נָבוּ מִפְּנֵי אֱלֹהִים נִבְאָה לְהַלחֵם בְּבַקְעַת מַגְדָּו:
(כג) וַיַּרְא הַקָּרִים לְמֶלֶךְ יְאֵשָׁה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְעַבְדֵי
הַעֲבָרוּנִי בַּיּוֹתְרָה מִאָדָם
(כד) וַיַּעֲבִרְהוּ עַבְדֵיו מִן הַמְּרַכְבָּה וַיַּרְבִּיחוּ עַל רַכְבֵּם הַמְּשֻׁנָּה
אֲשֶׁר לוֹ
וַיַּעֲבִרְהוּ יְרוּשָׁלָם וַיִּמְתֵּן וַיִּקְרַב בְּקָרְבָּת אַבְתֵּי וְכֹל יִהְוָה
יְרוּשָׁלָם מִתְּאַבְלִים עַל יְאֵשָׁה:

ונימתו ב מגדו בראשתו את:

(לו) וַיַּרְכְּבָהוּ עַבְדֵי מֶת מַגְדָּו

וַיָּבָא הַיּוֹרֶשֶׁלָּם וַיִּקְרַב הַקְּבָרָתוֹ

וַיַּחַח עַמְּקָרֶץ אֶת יְהֹאָחוֹ בֶּן יְאֵשָׁה וַיִּמְשַׁחַו אֹתוֹ וַיִּמְלִיכֵו
אֹתוֹ תְּחַת אָבִיו:

מלחמת אחאב בארם

29. מל"א כב:

מ"ל"ב ג) (יג) וַיֹּאמֶר אֶלְיוֹן מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מַה לֵי וְלֹךְ לְךָ
אֶל גְּבִיאֵי אָבִיךְ (אל גְּבִיאֵי אָבֶךָ)

(כ) וַיֹּאמֶר ה' מַיִּפְתָּח אֶת אֲחָב וַיַּעַל וַיַּפְלֵל בְּרִמְתָּן גָּלְעָד
וַיֹּאמֶר זֶה בְּכָה וְזֶה אָמַר בְּכָה: (כא) וַיֵּצֵא הַרְוִית וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי ה'
וַיֹּאמֶר אָנָּי אֶפְתָּנֵי וַיֹּאמֶר ה' אַלְיוֹן בְּמֹה: (כב) וַיֹּאמֶר אַצָּא
וַיִּתְּהִיט רוח שָׁקֵר בְּפִי כָּל גְּבִיאֵי וַיֹּאמֶר תִּפְתַּח וְגַם תִּכְלֵל צָא
וַעֲשֵׂה כָּז: (כב) וַעֲשֵׂה הַנֵּה בְּנֵת ה' רֹומֶשׁ שָׁקֵר בְּפִי כָּל גְּבִיאֵיד
אַלְהָוָה דָּבָר עַלְיוֹן רְעוֹה:

(ל) וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל יְהֹשָׁפָט הַתְּחִפֵּשׁ וּבָא בְּמִלְחָמָה
וְאַתָּה לְבָשׂ בְּגִזְעִיךְ וַיַּתְּחִפֵּשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹא בְּמִלְחָמָה:

(לו) וְאִישׁ מִשְׁׁךְ בָּקָשָׁת לְתָמוֹ וַיַּכְהֵן אֶת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין
הַדְּבָקִים וּבֵין הַשְּׁרִין

וַיֹּאמֶר לְרַכְבָּנוּ הַפְּךָ יְרֵךְ וְהַזְּוֹאֲנוּ מִן הַמְּתָנָה בַּיּוֹתְרָה:

(לה) וַתַּעֲלֵה הַמְּלָחָמָה בַּיּוֹתְרָה
וְהַמֶּלֶךְ הִיא מַעֲמֵד בְּמִרְכָּבָה נֶכֶחֶ ארם

וַיָּמַת בְּעַרְבֵּי וַיַּצַּק רַס הַמִּבְכָּה אֶל חַיק הַרְכָּב:

(לו) וַיִּמְתֵּן הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹא שְׁמֹרֶן וַיִּקְרַב אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשְׁמֹרֶן:
(מל"א כב)

(לו) וַיַּעֲבֵר הַרְגָּבָה בְּמִתְנָה בְּכָא הַשְּׁמָשׁ לְאָמֹר אִישׁ אֶל עִיר
וְאִישׁ אֶל אָרֶץ: (לח) וַיַּשְׁטַף אֶת הַרְכָּב עַל בָּרְכַת שְׁמֹרֶן

וַיַּלְקֹעַ הַכְּלָבִים אֶת דָּמוֹ וְהַגּוֹתָר רְחֹזוֹ כָּדָבָר ה' אֲשֶׁר דָּבָר:

(לו) וַיַּתְּרֵד דְּבָרֵי אֲחָב וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה וּבֵית הַשָּׁן אֲשֶׁר בָּנָה
וְכֹל הָעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה חַלוֹא הָם בְּתוּבִים עַל סְפִּיר דְּבָרֵי

הַקְּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:

קרב מגידו והתערבות יאשיהו

הה"ב לה

(כ) אחריו כל זאת אשר הכנין יאשיהו את הבית
עליה נכו ממלך מצרים להלחם בכרבמי של
פְּרַת וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ יְאֵשָׁה:
(כא) וַיָּשַׁלַּח אֶלְיוֹן מְלָכִים לְאמֹר מַה לֵי וְלֹךְ מֶלֶךְ יִהְוָה
לְאַלְפֵיךְ תַּחֲלִל לְךָ מְאַלְמָהִים אֲשֶׁר עַמִּי וְאֶל יְשֻׁחָיתְךָ: (כב)
וְלֹא הַסֵּב יְאֵשָׁה פָּנָיו מִמְּנוּ בְּהַחֲפֵשׁ וְלֹא
שָׁמַע אֶל דְּבָרָיו נָבוּ מִפְּנֵי אֱלֹהִים נִבְאָה לְהַלחֵם בְּבַקְעַת מַגְדָּו:
(כג) וַיַּרְא הַקָּרִים לְמֶלֶךְ יְאֵשָׁה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְעַבְדֵי
הַעֲבָרוּנִי בַּיּוֹתְרָה מִאָדָם
(כד) וַיַּעֲבִרְהוּ עַבְדֵיו מִן הַמְּרַכְבָּה וַיַּרְבִּיחוּ עַל רַכְבֵּם הַמְּשֻׁנָּה
אֲשֶׁר לוֹ
וַיַּעֲבִרְהוּ יְרוּשָׁלָם וַיִּמְתֵּן וַיִּקְרַב בְּקָרְבָּת אַבְתֵּי וְכֹל יִהְוָה
יְרוּשָׁלָם מִתְּאַבְלִים עַל יְאֵשָׁה:

וְאֶלְיוֹן אָמַר לְעַבְדֵי הַעֲבָרוּנִי בַּיּוֹתְרָה מִאָדָם

ישחיתך:

(כד) וַיַּעֲבִרְהוּ עַבְדֵיו מִן הַמְּרַכְבָּה וַיַּרְבִּיחוּ עַל רַכְבֵּם הַמְּשֻׁנָּה
אֲשֶׁר לוֹ

וַיַּעֲבֵר הַמֶּלֶךְ לְעַבְדֵי הַעֲבָרוּנִי בַּיּוֹתְרָה מִאָדָם
וַיַּתְּהִיט רוח שָׁקֵר בְּפִי כָּל גְּבִיאֵי וַיֹּאמֶר תִּפְתַּח וְגַם תִּכְלֵל צָא
וַעֲשֵׂה כָּז: (כב) וַעֲשֵׂה הַנֵּה בְּנֵת ה' רֹומֶשׁ שָׁקֵר בְּפִי כָּל גְּבִיאֵיד
אַלְהָוָה דָּבָר עַלְיוֹן רְעוֹה:

(לו) וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל יְהֹשָׁפָט הַתְּחִפֵּשׁ וּבָא בְּמִלְחָמָה
וְאַתָּה לְבָשׂ בְּגִזְעִיךְ וַיַּתְּחִפֵּשׁ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹא בְּמִלְחָמָה:

(לו) וְאִישׁ מִשְׁׁךְ בָּקָשָׁת לְתָמוֹ וַיַּכְהֵן אֶת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין
הַדְּבָקִים וּבֵין הַשְּׁרִין

וַיֹּאמֶר לְרַכְבָּנוּ הַפְּךָ יְרֵךְ וְהַזְּוֹאֲנוּ מִן הַמְּתָנָה בַּיּוֹתְרָה:

(לה) וַתַּעֲלֵה הַמְּלָחָמָה בַּיּוֹתְרָה
וְהַמֶּלֶךְ הִיא מַעֲמֵד בְּמִרְכָּבָה נֶכֶחֶ ארם

וַיָּמַת בְּעַרְבֵּי וַיַּצַּק רַס הַמִּבְכָּה אֶל חַיק הַרְכָּב:

(לו) וַיִּמְתֵּן הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹא שְׁמֹרֶן וַיִּקְרַב אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשְׁמֹרֶן:
(מל"א כב)

(לו) וַיַּעֲבֵר הַרְגָּבָה בְּמִתְנָה בְּכָא הַשְּׁמָשׁ לְאָמֹר אִישׁ אֶל עִיר
וְאִישׁ אֶל אָרֶץ: (לח) וַיַּשְׁטַף אֶת הַרְכָּב עַל בָּרְכַת שְׁמֹרֶן

וַיַּלְקֹעַ הַכְּלָבִים אֶת דָּמוֹ וְהַגּוֹתָר רְחֹזוֹ כָּדָבָר ה' אֲשֶׁר דָּבָר: